

“LASTECHNIEK IS DE TECHNIEK VAN DE TOEKOMST”

VOORGESCHIEDENIS EN ONTWIKKELINGEN

Er is een toekomst voor diegenen die een goede lasopleiding hebben gevolgd. We vertellen u waarom.

 Door ir. R. Vennekens, IWE, CEWE, FWeldl (BVL)

HARMONISATIE LASOPLEIDINGEN

Het is nu reeds een vijftiengestig jaar geleden dat de toenmalige leden van EWF (European Welding Federation) zijn gestart met het harmoniseren van de lasopleidingen in Europa. Als eerste werd de opleiding lasingenieur aangepakt. De reden hiervoor was dat men hier in alle lasinstituten het meest ervaring mee had. Het eerste land dat de opleiding organiseerde was Finland (1991). België volgde al snel (1992). Daarna volgden de andere Europese landen. Na de opleiding lasingenieur werden de andere niveaus eveneens aangepakt. Dit resulteerde in diverse niveaus: lasingenieur, lastechnoloog, lasspecialist, las-'practitioner' en ten slotte lasser.

OORSPRONKELIJK GERINGE INTERESSE

Nadat de opleidingen waren geharmoniseerd en de opleidingsstructuur duidelijk was omschreven, was de interesse van de industrie eerder gering. Wanneer er geen norm achter staat die iets 'oplegt', ziet men er meestal het nut niet van in. Gelukkig waren er een aantal bedrijven die wel begrepen dat dergelijke opleidingen noodzakelijk zijn en dan ook mensen stuurden naar de lascursus. Ondanks diverse publicaties waarin werd meegedeeld dat deze lasdiploma's in de toekomst vereist

zouden zijn om te kunnen voldoen aan de nieuwe normen was de reactie van de industrie toen vrij beperkt.

BELANG EWF-OPLEIDINGEN GESTIMULEERD

Niet zo lang daarna werd de norm 'EN 719: lascoördinatie, taken en verantwoordelijkheden' gepubliceerd. Daarin werden de taken en verantwoordelijkheden van de lasverantwoordelijke in het bedrijf, de 'lascoördinator', beschreven. In deze norm werd in de bijlage verwezen naar de EWF-opleidingen. Wie over een EWF-diploma van het desbetreffende niveau beschikte, voldeed automatisch aan de norm! Het belang van de EWF-opleidingen werd hierdoor sterk gestimuleerd, maar de industrie reageerde toch nog ondermaats omdat een lasopleiding op niveau, of beter gezegd 'kennis', nog niet vereist was in de normen. De norm EN 719 werd 'geïnternationaliseerd' en werd de ISO EN 14731. En vanaf dan werd in diverse documenten en normen verwezen naar deze norm. Dit betekende dat men moest beschikken over het lastoezicht (lascoördinator) met het vereiste diploma, of dat men telkens bij elke opdracht moest kunnen aantonen dat de lasverantwoordelijke over het vereiste kennisniveau beschikt. Omdat deze in Europa geharmoniseerde opleidingen zo goed ontvangen werden in het buitenland (buiten Europa), werden

deze uiteindelijk overgenomen door het IIV (International Institute of Welding). In de ISO EN 14731 wordt dan ook in de bijlage gerefereerd naar deze, nu internationaal geharmoniseerde opleidingen. Naast de harmonisatie van de kaderopleidingen werkte EWF tevens aan de harmonisatie van de lassersopleidingen. Dit resulteerde in de opleidingsstructuur Europees lasser.

OPLEIDINGSSTRUCTUUR

Er ontstonden drie niveaus:

- hoeknaadlasser,
- plaatlasser,
- pijplasser.

VDAB was de eerste die deze opleidingsstructuur introduceerde. Er werden 10 VDAB-opleidingscentra en het VCL (Vervolmakingscentrum voor Lassers) geaccrediteerd door de BVL (Belgische Vereniging voor Lastechniek). Ook hier ging de opleiding de internationale toer op, de European Welder (EW) werd de International Welder (IW) nadat het opleidingssysteem werd overgenomen door het IIV.

INTERNATIONALE ERKENNING

Belangrijk aan deze opleidingen is dat deze internationaal worden erkend. De diploma's die in België worden behaald zijn equivalent aan deze in andere landen van de wereld, zoals in Nederland, Duitsland, Portugal, Japan, China, Noorwegen, Roemenië, Slowakije, enz. Via het internationaal systeem wordt nu ook een carrière geboden aan de lasser. Deze kan opklimmen van lasser tot IWS (International Welding Specialist), het laagste niveau van lastoezicht waarin gerefereerd wordt in de ISO EN 14731.

HUIDIGE TOESTAND

De toestand is momenteel zo dat in diverse normen verwezen wordt naar de norm ISO EN 14731

betreffende de lascoördinatie, waaraan men moet voldoen. Dit betekent dat wanneer men niet beschikt over het personeel met de vereiste diploma's (of kennis en ervaring), men zelfs geen offerte meer moet sturen! Opleiden is dan ook een vereiste en een noodzaak geworden. Als men nog in aanmerking zal willen komen voor opdrachten, zal men moeten beschikken over het personeel met de vereiste kwalificaties! Hierna volgt de lijst van opleidingen en wie deze organiseert (erkende opleidingsinstellingen):

- IWE (International Welding Engineer); Belgisch Instituut voor Lastechniek (BIL); De Nayer Instituut; Technifutur
- IWT (International Welding Technologist); Belgisch Instituut voor Lastechniek (BIL); Centre de Perfectionnement pour Employés des provinces de Hainaut et de Namur (CPE HN)
- IWS (International Welding Specialist); Belgisch Instituut voor Lastechniek (BIL); Centre de Perfectionnement pour Employés des provinces de Hainaut et de Namur (CPE HN)
- IW (International Welder); VDAB; Vervolmakingscentrum voor Lassers (VCL)

TECHNIEK VAN DE TOEKOMST

Lastechniek wordt 'de' techniek van de toekomst; in de VS voorzag men reeds vorig jaar dat er een nijpend tekort zou komen aan lassers. Tegen 2010 voorziet men dan ook dat er daar tienduizenden lassers te kort zullen zijn. Ook in Europa en België is lassen een knelpuntberoep. En gezien de snelle evolutie op normgebied in Europa komt daarbovenop nog een zéér groot tekort aan lastoezichtspersonen; dwz: IWE, IWT en IWS. Voor degenen die dus een goede lasopleiding hebben gevolgd, van lasser tot lasingenieur, is er dus alleszins een toekomst in de lastechniek. □

ONDERZOEKSCENTRUM VAN HET BIL NORMANTENNE LASTECHNIEK

De Normantenne Lastechniek (gesubsidieerd door FOD) staat ten dienste van de bedrijven, meer in het bijzonder kmo's.

De antenne moet de bedrijven sensibiliseren en ondersteunen bij de toepassing en implementatie van lasnormen.

De activiteiten van de normantenne 'Lastechniek' spitsen zich vooral toe op:

sensibilisering en voorlichting aan de hand van workshops en studiedagen, bedrijfsspecifieke adviesverlening en begeleiding, evaluatie van de ontwerpnormen via sectorale operatorlastechniek en signalering van nieuw te verschijnen normen.

ONDERZOEKSCENTRUM VAN HET BIL TECHNOLOGISCHE ADVISEERDIENST LASTECHNIEK

Deze dienst (gesubsidieerd door IWT) is er voor de bedrijven en meer in het bijzonder de kmo's. Het opzet van deze dienst is het verstrekken van specialistisch technologisch advies betreffende lastechniek in de meest algemene zin, met als doel het innovatiepotentieel van de bedrijven te verhogen en het innovatieproces sneller en meer diepgaand te laten verlopen. Dit omvat onder andere: contractbeoordeling, lasontwerp en ontwerpbeoordeling, de keuze van het lasproces en het materiaal- en toevoegmateriaal, opstellen lasplan, advies bij uitvoering en beoordeling, veiligheid en gezondheid, schadeanalyse, uitvoeren van lasproeven, uitvoeren van lasinnovatieaudit, herstelllassen enz.